

Redelijke aanpassingen, een zoektocht naar gepaste maatregelen

ouders voor
inclusie

steunpunt
voor
inclusie

PROCES

KIJK VERSCHERPEN

Denkproces redelijke
aanpassingen

- De inclusieve andere
- Dialogoog
- Welke aanpassing
- Ouders
- Herdenken bestaande organisatie
- Wie welke ondersteuning
- Waar situeert nood zich

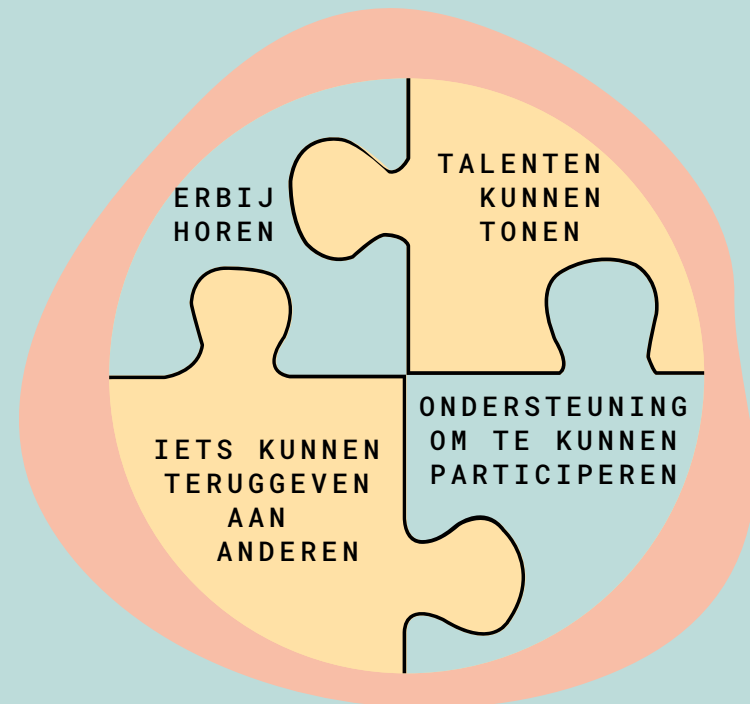
Duidelijk beeld

Sterktes

- Tijd en ruimte
- Rekening houdend met waarden
- Tempo individu
- Informele momenten
- Verwachtingen stellen
- Ongelijke startpositie
- Gericht op een doel

Inclusieve waarden

PROCES

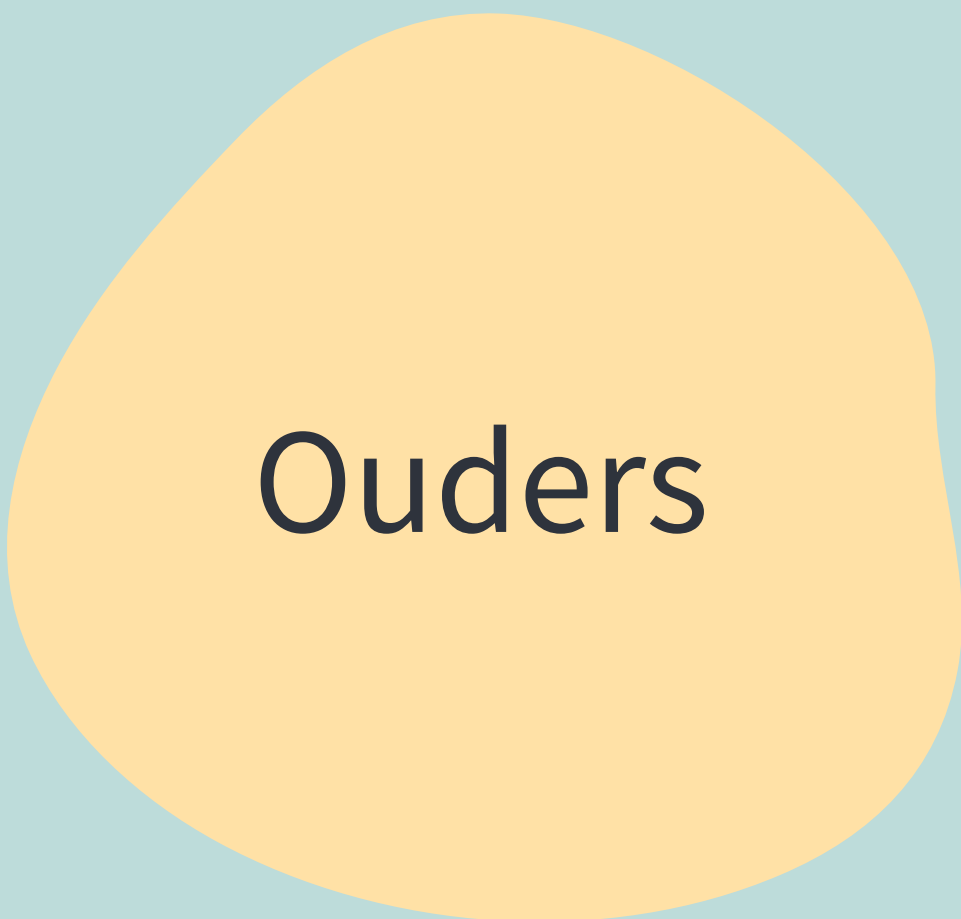

Jij bent expert,
breng je kennis binnen

Zoek kanalen die jouw
stem versterken

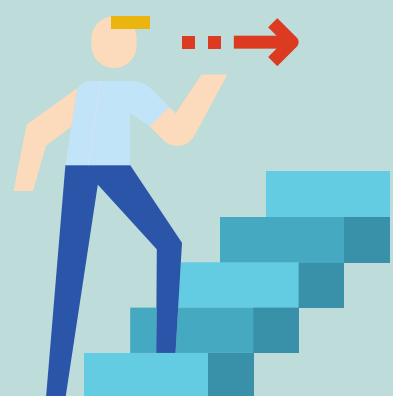
(bv. een goed artikel over inclusie, een
getuigenis of een vertrouwenspersoon,...)

Ouders

Breng je boodschap
concreet en gericht over

Durf ondernemen zodat
het proces niet stilvalt

TIP VOOR DE
OUDER

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

PROCES

Ouders

TIP VOOR DE
OUDER

Redelijke aanpassing zijn een recht, blijf je vragen stellen en je mening geven.

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

Zoek naar toegankelijke manieren om gesprekken aan te gaan met ouders.

PROCES

Vestig aandacht voor evolutie van kind en dus ook nood aan evolutie in aanpassingen

Betrek mensen die de historiek van kind kennen

Dialogoog

TIP VOOR DE
OUDER

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

PROCES

Dialogoog

TIP VOOR DE
OUDER

Zoek de leerkracht eens apart op om je vragen en bedenkingen mee te delen op een informeler moment.

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

Bewaak een open sfeer waar ouders kunnen zeggen wat ze denken en waar er naar hen geluisterd wordt.

PROCES

Zoek mensen die mee kunnen denken en het proces open kunnen trekken

Monitor

Pedagogisch begeleider/
competentiebegeleider

Ouders voor Inclusie

CLB-medewerker

Directie

De
inclusieve
andere

Dicht netwerk

(familie, vrienden, burenen,..)

Andere ouders

(Vroegere/ toekomstige)
leerkracht

Leeftijdsgenoot

Inclusie medewerker

Trainer

(Persoonlijk) assistent

Zorgcoördinator/
leerlingbegeleider

Ondersteuner

...

TIP VOOR DE
OUDER

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

PROCES

De
inclusieve
andere

TIP VOOR DE
OUDER

Neem contact op met andere ouders om een sterker netwerk uit te bouwen.

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

Help de ouder bij het in kaart brengen en uitbreiden van het netwerk.

PROCES

Durf gekende manier van werken
in vraag stellen

Herdenken
bestaande
organisatie

Leg nadruk op aanpassingen in
omgeving en niet bij het kind

TIP VOOR DE
OUDER

TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

PROCES

Herdenken
bestaande
organisatie

TIP VOOR DE
OUDER

Vraag hoe er concreet gewerkt wordt zodat je een beeld krijgt en mee kan nadenken.

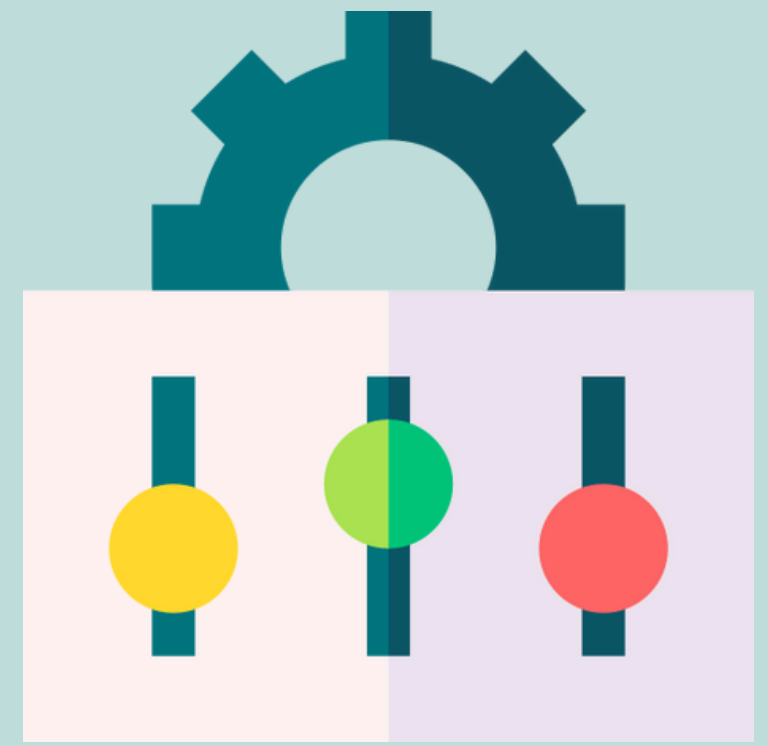
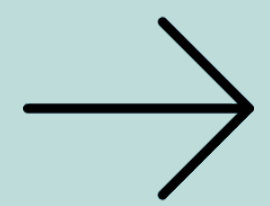
TIP VOOR DE
LEER-
ONDERSTEUNER

Deel je ervaringen en inspirerende voorbeelden, maar hou rekening met de eigenheid van het traject.

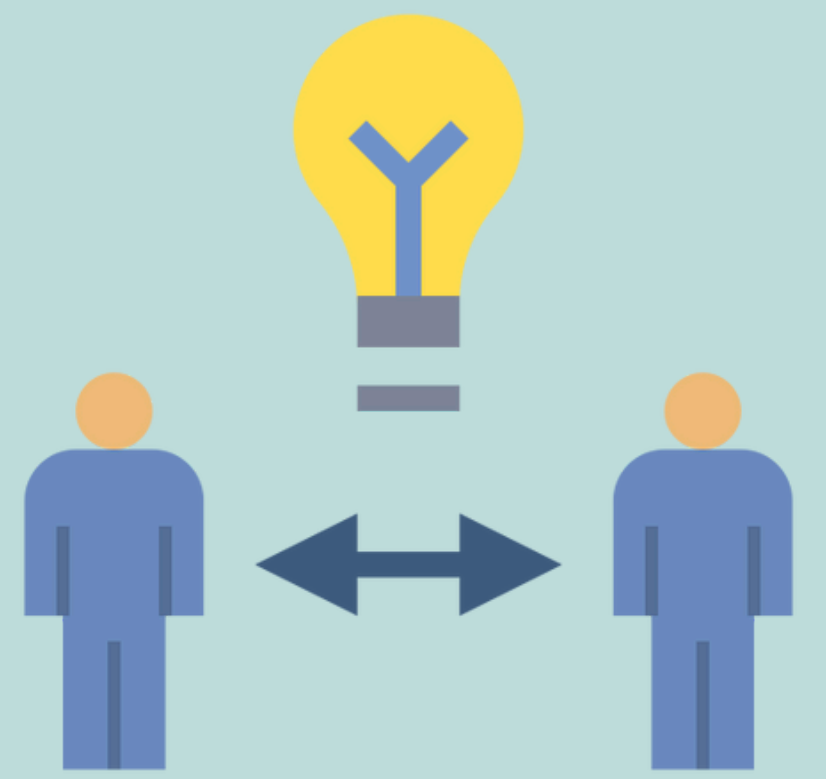
PROCES

Welke aanpassingen zijn nodig voor de aanwezige barrières?

Probeer, pas aan en laat aanpassingen die niet werken los

Ieders expertise is hierin belangrijk

Welke aanpassing

Zaken die gelden voor alle leerlingen niet formuleren als aanpassing

PROCES

Wie doet wat?

Waar?

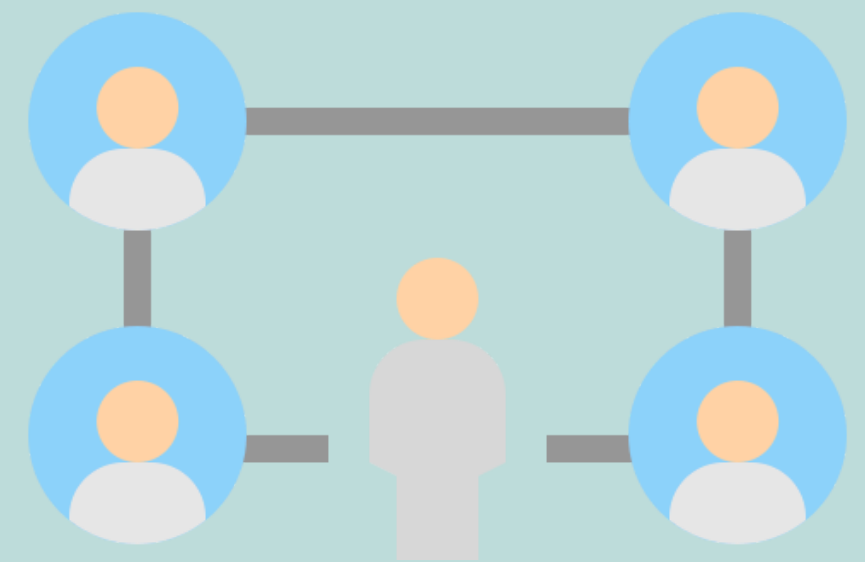

Hoe?

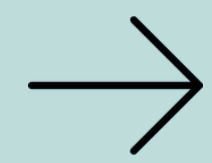

Wanneer?

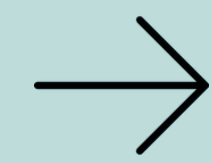
Wie welke ondersteuning

Welke ondersteuning is nodig voor leerkracht/leerling

Wie voorziet de ondersteuning

Gedeelde verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid ondersteuning niet enkel bij ouders

PROCES

Voorbeeld: Digitaal weekschema op maat

Wie welke ondersteuning

Wie doet wat?

- Juf zet weekrooster online
- Ondersteuner en logo helpen bij het maken van realistische planning en opvolgen ervan
- Mama doet laatste controle en koppelt terug
- Juf formuleert bijsturingen planning en aanpak van zichzelf, ondersteuner en logo

Hoe?

- Digitaal weekschema op maat met gepaste picto's

Waar?

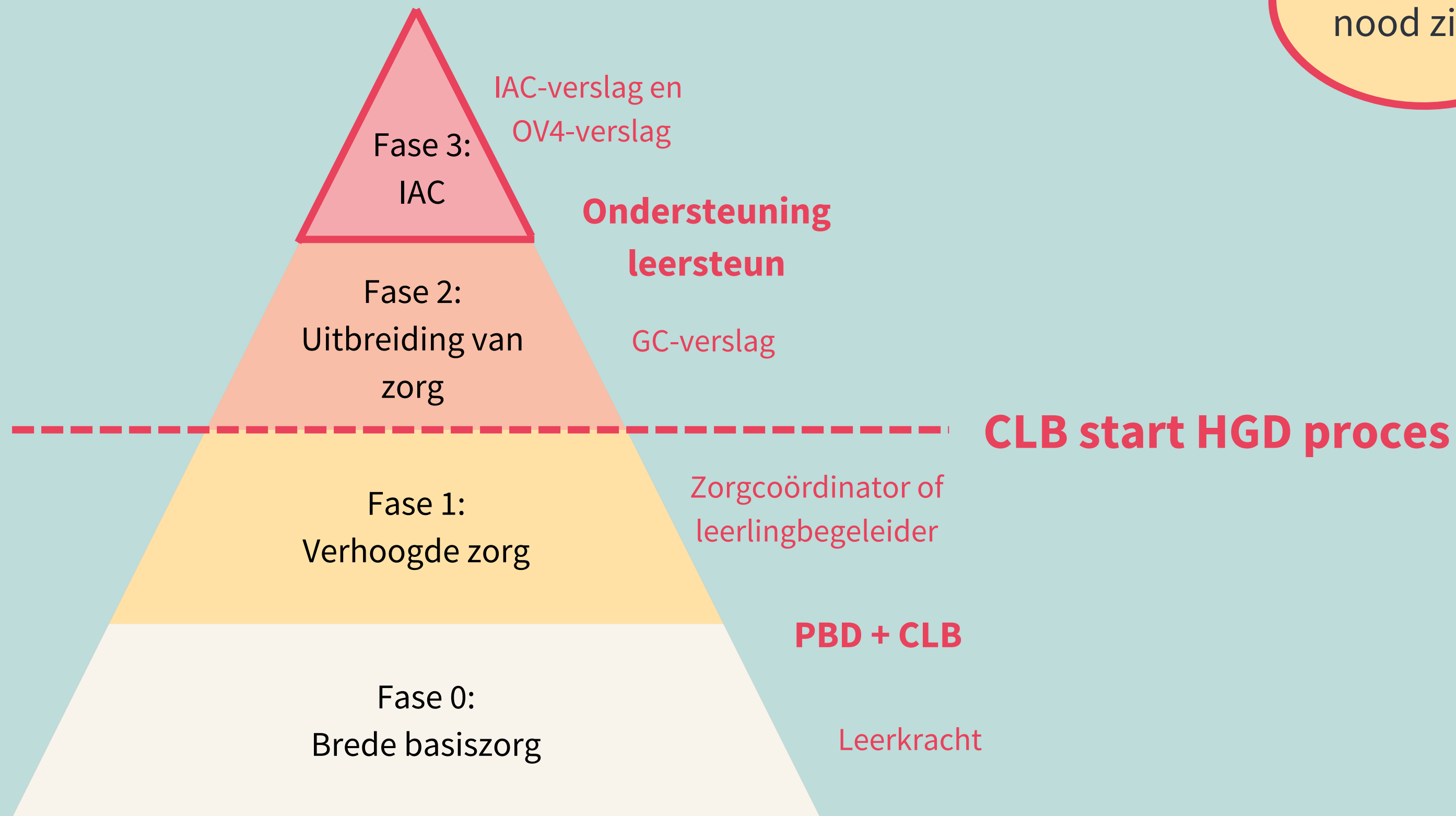
- School, thuis en bij de logo

Wanneer?

- Leerkracht zet elke vrijdag info online
- Ondersteuner op dinsdag namiddag en donderdag voormiddag
- Logo op maandag namiddag en woensdag voormiddag
- Mama overloopt dagelijks

PROCES

Waar situeert
nood zich

KIJK VERSCHERPEN

Geef aan wat voor jouw kind nodig is op vlak van tijd bv. variatie in tijd

Tijd
en
ruimte

Geef aan wat voor jouw kind nodig is op vlak van ruimte bv. gekende vluchtroutes

PRAKTIJK-
VOORBEELD

Praktijkvoorbeeld

Tijd
en
ruimte

Lars wordt soms overprikkeld tijdens de les, hij heeft nood aan een vluchtroute dat hem helpt te ontladen.

De redelijke aanpassing voor Lars is het bepalen van een vluchtroute. De leerkracht vraagt de ouders welke vluchtroute Lars thuis gebruikt. De ouders geven aan dat Lars dan naar het toilet gaat. Om overprikkeling te vermijden bij toetsen krijgt Lars een tijdslimiet om een toets te maken. Dit helpt hem om zich korter volledig te focussen op de toets en niet overprikkeld te worden door afleidingen. Deze afspraken worden duidelijk besproken met Lars zodat de verwachtingen duidelijk zijn.

KIJK VERSCHERPEN

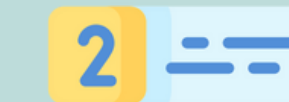

Maak jouw leefwereld bekend en laat je stem horen

Duid welke barrières jij tegenkomt in jouw eigen leefwereld en omgeving

Rekening houdend met waarden

Maak jouw prioriteiten duidelijk en vraag dat ze gebruikt worden

PRAKTIJK-
VOORBEELD

Praktijkvoorbeeld

Rekening houdend met waarden

Ilyas is tweetalig vanuit zijn thuiscontext, maar er wordt op school geen tweede taal opgenomen in zijn leerdoelen. De papa van Ilyas ervaaarde dat hij door zijn meertaligheid niet voldoende uitgedaagd werd, maar vooral bekrachtigd werd om zijn voetbaltalent. De papa wenst dat Ilyas talig wel voldoende uitgedaagd wordt.

De redelijke aanpassing voor Ilyas is een aangepast curriculum waarbij een tweede taal wordt opgenomen. Dit werd pas opgemerkt doordat de papa van Ilyas zijn ervaringen binnenbracht en de school zich bewust werd van hun onzichtbare veronderstellingen. Ilyas krijgt nu ook Engels aangeboden op school omdat hij al enkele woordjes kent door het gamen.

KIJK VERSCHERPEN

Geef aan welk ritme/routines
jouw kind heeft doorheen
een dag

Tempo
individu

PRAKTIJK-
VOORBEELD

Praktijkvoorbeeld

Tempo
individu

Seppe kan niet uren stilzitten op zijn stoel. Het is voor hem nodig dat hij tussendoor kan bewegen of anders verliest hij zijn concentratie.

De redelijke aanpassing die de juf toepast in de klas is dat Seppe een nuttig taakje kan doen wanneer hij nood heeft aan beweging. De ene dag is dit het ordenen van de boeken in de klasbib, de andere dag is dit het uitdelen van brieven aan medeleerlingen. Hij kan ook verder werken aan zijn project of de inleiding van het nieuwe thema van de les geschiedenis in orde brengen.

KIJK VERSCHERPEN

Duid op de interesses
van je kind

Informele
momenten

Duid op het belang van het doseren
van het aantal aanpassingen en/of
de verbijzondering ervan

PRAKTIJK-
VOORBEELD

Praktijkvoorbeeld

Informele
momenten

Luca is vaak alleen tijdens de pauzes, ze vindt het moeilijk om vriendjes te maken.

De redelijke aanpassing die nodig is voor Luca is vooral van belang tijdens informelere momenten zoals speeltijden en pauzes. De ouders en de juf weten dat Luca graag danst dus wordt er besloten om tijdens de middagpauze een mini disco te organiseren. Zo danst Luca tijdens de middag met anderen en vormt ze hier en daar ook enkele vriendschappen.

KIJK VERSCHERPEN

Denk steeds na wat een volgende stap kan zijn

Verwachtingen
stellen

Sluit geen deuren vanuit een
gedachte dat zaken niet zouden
lukken

Praktijkvoorbeeld

Verwachtingen
stellen

Toon gebruikt voorleessoftware bij het lezen. Boeken die in tijdsperspectief veranderen zijn moeilijk te volgen voor hem (bv. terug in de tijd gaan in het verhaal) omdat hij deze auditief beluisterd.

De redelijke aanpassing voor Toon is dat hij geen boeken leest waar er tijdssprongen zijn, maar er worden wel hoge verwachtingen gesteld. Er wordt verwacht dat Toon ook boeken leest, moeilijke woorden bijleert, karaktertypes kan beschrijven, de verhaallijn leert...

KIJK VERSCHERPEN

Denk na welke aanpassing voor anderen ook handig kunnen zijn

Ongelijke
startpositie

Duid op het EN-EN verhaal en niet op het OF-OF verhaal van redelijke aanpassingen

PRAKTIJK-
VOORBEELD

Praktijkvoorbeeld

Ongelijke
startpositie

Salma heeft meer verwerkingstijd nodig om teksten te lezen en haar antwoorden te herlezen. De hoeveelheid van vragen kunnen ook overweldigend zijn.

De redelijke aanpassing die Salma nodig heeft, is meer tijd krijgen en minder oefeningen moeten maken. Bij toetsen past de leraar deze aanpassing toe, maar bij examens krijgt ze evenveel vragen als de anderen. De ouders van Salma geven aan dat het ook op examens belangrijk is de redelijke aanpassingen te behouden omdat de ongelijke startpositie niet weg is.

KIJK VERSCHERPEN

Gericht op
een doel

Duid welk toekomstbeeld
je hebt over je kind

Blijf de 'waarom-vraag' stellen
over een redelijke aanpassing

PRAKTIJK-
VOORBEELD

Praktijkvoorbeeld

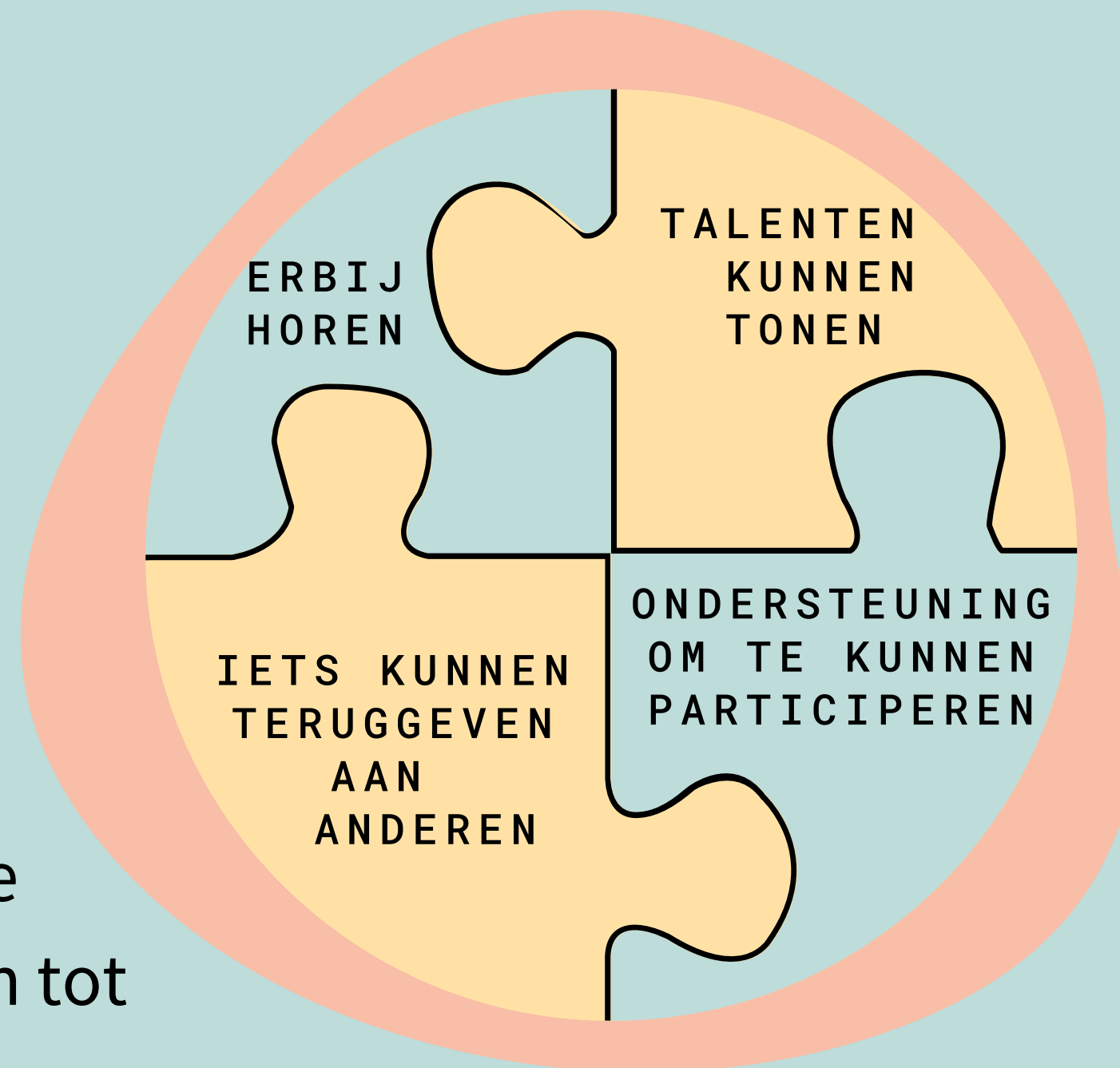
Gericht op
een doel

Sofie kookt graag, maar heeft nood aan een duidelijk en visueel stappenplan. De ouders van Sofie willen graag dat ze later zelfstandig kan koken en dat ze niet afhankelijk is van anderen.

De redelijke aanpassing die voor Sofie bedacht wordt, is minder variatie in de recepten en gekende recepten herhalen. Op deze manier kan de toekomstwens van de ouders gerespecteerd worden en wordt er doelgericht gewerkt aan zelfstandigheid.

KIJK VERSCHERPEN

Inclusieve waarden

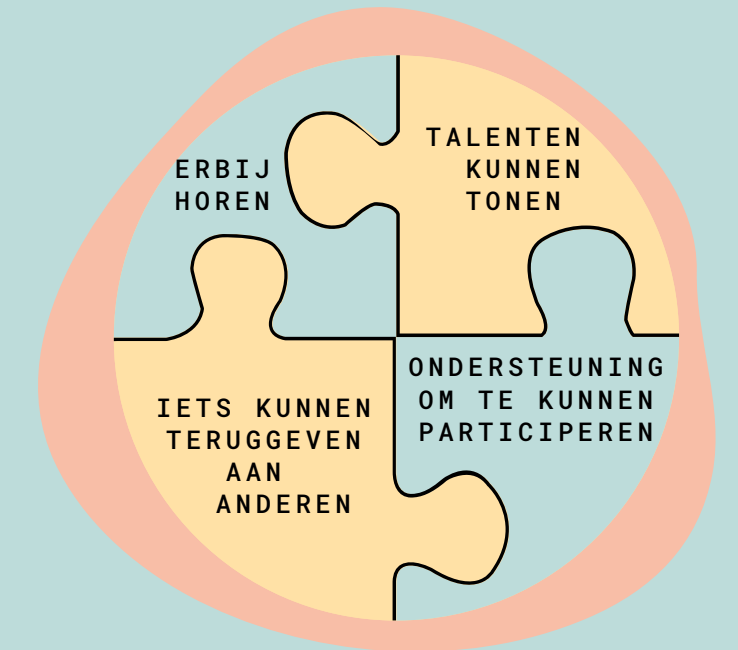

Ga na of de redelijke
aanpassingen bijdragen tot
deze waarden

Praktijkvoorbeeld

Loïc vindt de abstracte leerstof (bv. meten en wegen,...) van de wiskundeles moeilijk. Hij heeft nood aan meer functioneel leren (bv. een hoeveelheid in gram kunnen gebruiken bij het maken van een recept).

De redelijke aanpassing voor Loïc was dat hij binnen zijn aangepast programma naar de winkel kon gaan. Maar zo komt hij te veel in een verbijzonderde positie terecht. In plaats daarvan maakt Loïc nu soep voor de middag en drinkt iedereen mee. Zo is er verbinding en hoort Loïc er meer bij. Tegelijkertijd toont het ook aan dat Loïc geleerd heeft met verhoudingen te werken zoals in de wiskundeles.

ouders voor
inclus!e

steunpunt
voor
inclus!e

www.oudersvoorinclusie.be

www.facebook.com/oudersvoorinclusie

Ouders voor inclusie

Contact

info@oudersvoorinclusie.be

[https://oudersvoorinclusie.be/startpagina/
contact/](https://oudersvoorinclusie.be/startpagina/contact/)

Gesubsidieerd door

